

Але відповідні тенденції зумовили в певній мірі парадоксальну ситуацію. Фінансовий сектор, що має бути рушієм позитивної економічної динаміки, у розрізі сприяння надійності та примноженню заощаджень, ефективності їх трансформації в реальні інвестиції, через відповідні фінансові механізми, перестав виконувати повною мірою свої функції.

Надмірне поширення процесів фінансіалізації економік викликало ряд суперечностей, серед яких, порушення загального обігу фінансових активів в економічній системі. Адже особливістю фінансового ринку є активізація суб'єктів фінансових відносин через призму приросту депозитних і кредитних портфелів банків, страхових платежів, внесків до інвестиційних фондів тощо. Як наслідок, вільні кошти, які потенційно мають виступати інвестиційним ресурсом, вилучаються з реального сектору та осідають на деякий час на рахунках фінансових інститутів, завданнями яких є їх акумуляція, примноження та подальша трансформація в реальні інвестиції.

Проте на практиці все відбувається навпаки. Зниження темпів приросту кредитування економіки та вилучення інвестиційних ресурсів з реального сектору економіки призводить до падіння реального виробництва, що негативно впливає на дохідну частину бюджету, зумовлює збільшення бюджетного дефіциту та сприяє росту державних запозичень.

Головними напрямками стабілізації відповідних процесів, на нашу думку, залишаються наступні:

- ефективна реалізація державної політики щодо стимулювання внутрішнього попиту;
- фіскальна кореляція у бік зменшення податкового навантаження суб'єктів реального сектора;
- переорієнтація цільового використання зовнішніх запозичень з метою підвищення їх інвестиційної віддачі та зменшення фінансування поточних витрат;
- розробка державної стратегії, з чіткими тактичними кроками по зменшенню боргової залежності держави від міжнародних фінансових інститутів.

Література:

1. Лютий І. О. Суперечності процесів фінансіалізації та їх вплив на економічне зростання / І. О. Лютий, П. А. Мороз // Економіка України. – 2014. – № 4 (629) – С. 29-39.
2. Greenwood R., Scharfstein D. The Growth of Finance // Journal of Economic Perspectives. – 2013. — Vol. 27. – № 2. – P. 3.

Оксана ШУМЕЙКО

Тернопільський національний економічний університет

РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА ПОЛЬЩІ – ВЗІРЕЦЬ ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Динамічний розвиток екологічного агровиробництва в Польщі – це складна екологічна система господарювання, яка є взірцем правильної реалізації концепції зрівноваженого розвитку, що має екологічне, економічне і соціальне значення. Динамічний розвиток екологічного сільського господарства в цій країні за останнє десятиріччя зумовлений, перш за все підвищенням інтересом сільських товаровиробників виробляти екологічну продукцію, а споживачів – купувати екологічно безпечні харчові продукти на внутрішньому ринку і ринках інших країн ЄС. Такі суттєві зміни в польському сільському господарстві відбулися у 2004 р., після вступу Польщі до Євросоюзу і впровадження Спільної аграрної політики ЄС (САП ЄС), адаптації нормативно-правової бази щодо регулювання екологічного агровиробництва до європейських стандартів [1]. Це стало ключовим фактором розвитку екологічного сільського господарства, яке вважається цілісною аграрною системою і реальною альтернативою традиційним методам агровиробництва за якої існують суворі обмеження на використання добрив і пестицидів. Характерною особливістю екологічного сільського господарства є активізація природних механізмів виробництва продукції, шляхом

використання натуральних засобів для її виробництва, що забезпечує підвищення родючості ґрунтів, здоров'я рослин і тварин, а також високу якість і безпечність сільськогосподарської продукції.

Серед європейських країн, Польща має дуже сприятливі природні умови для розвитку екологічного сільського господарства. Адже, використання хімічних засобів в сільськогосподарському виробництві, на попередніх етапах його розвитку було меншим, ніж у більшості європейських країн [1, с. 78]. Тому, екологічна якість звичайної сільськогосподарської продукції належить до найкращих в Європі за смаковими якостями, поживністю та іншими споживчими властивостями.

Водночас, на розвиток екологічного агровиробництва в Польщі впливає ряд факторів, в першу чергу, рівень індустріалізації і урбанізації регіонів щодо можливостей виробляти екологічну сільськогосподарську сировину і органічні продукти, а також ефективного збуту екологічної продукції (попиту на екологічні продукти, гарантій збуту, отримання доходу). Саме ці фактори вважаються найбільш впливовими на територіальне розміщення ринків збуту екологічної продукції, а також на обсяги її реалізації, формування структури і асортименту.

Розвиток екологічного землеробства в Польщі започаткували у 80-х роках ХХ ст., в основному дві громадські організації: Еколенд (Ekoland) і Польське товариство екологічного сільського господарства (PTRE). В цей період Польське товариство екологічного сільського господарства було єдиною організаційною структурою, яка поширювала власні стандарти і проводила спільний збут виробленої екологічними господарствами продукції [2, с. 55].

Після вступу Польщі до ЄС у 2004 р. спостерігалось помітне зростання заінтересованості товаровиробників у виробництві сільськогосподарської продукції за екологічними технологіями, особливо у господарствах західної частини країни, де інтенсивно зростала чисельність екологічних господарств та площа сертифікованих земель.

Основними актами, які регламентують управління екологічним агровиробництвом в Польщі є: Постанова Ради ЄС №834/2007 від 28 червня 2007 р. щодо екологічного виробництва та маркування екологічних продуктів, і скасування раніше діючої Постанови ЄС №2092/91; Регламент Комісії ЄС №889/2008 від 5 вересня 2008 р. по впровадженню Постанови ЄС №834/2007 стосовно екологічного виробництва та маркування екологічних продуктів; Регламент Комісії ЄС №1235/2008 від 8 грудня 2008 р. щодо заходів з імпорту екологічних продуктів з третіх країн; Закон Польщі "Про екологічне сільське господарство" від 25 червня 2009 р., який регламентує повноваження установам і органам для проведення контролю, сертифікації та нагляду в галузі екологічного сільського господарства.

Аналіз результатів дослідження засвідчує, що в екологічному сільському господарстві Польщі, загальна площа сертифікованих за екологічними стандартами земель зростає за період 2003-2013 рр. з 61,2 тис. га до 605,5 тис. га або в 9,9 рази, що значно випереджає існуючі темпи світових змін у збільшенні площ, які використовуються в екологічному агровиробництві – 21,1%.

Найвищі темпи зростання сертифікованих земель в екологічному сільському господарстві спостерігалися у 2008-2011 рр. Проте, незважаючи на високу динаміку розвитку, масштаби екологічного сільського господарства в Польщі, на фоні інших країн ЄС, порівняно є не великими. Адже, у загальній структурі сільськогосподарських угідь лише 3,2% земель використовуються в екологічному землеробстві. Тоді, як цей показник становить в Австрії – 13,4, Італії – 9,1%, Чехії – 8,9%.

На початок 2013 р. у сільському господарстві Польщі функціонувало 23449 екологічних господарств, що становило понад 1,0% загальної чисельності агроформувань. Середній розмір екологічного господарства становить 25 га, при середньому показнику звичайних господарств країни – 10 га.

Дослідження показують, що розвиток екологічного сільського господарства в регіонах країни відбувається не рівномірно. Це зумовлено як природними факторами, щодо придатності сільськогосподарських земель для здійснення екологічного напрямку

землеробства, а також існуючими традиціями. Найбільша кількість екологічних господарств розташована у центральній та південно-східній частині Польщі.

Це зумовлено екологічною безпечністю навколишнього природного середовища цього регіону, а також порівняно невисокою конкурентоспроможністю традиційних господарств. Запровадження екологічних методів виробництва продукції для господарств цих регіонів є прибутковим.

Для забезпечення ефективної діяльності екологічних господарств, екологічне сільське господарство виробляє продукцію високої якості, яка реалізовується по високих цінах як на внутрішньому ринку так і на агропродовольчих ринках інших країн ЄС, що вимагає додаткових матеріальних витрат. Тому, для їх компенсації польський екологічний сектор отримує цільову фінансову підтримку з двох джерел: національного бюджету; бюджету Євросоюзу [3].

Щорічно з бюджету ЄС сільгоспвиробникам виділяються дотації в розрахунку на 1 га екологічних сільськогосподарських земель, на основі поданих заяв про надання допомоги для підтримки сільськогосподарських засобів і покращення умов утримання тварин в межах Плану розвитку сільських територій.

Однією з найголовніших якісних структурних змін, що відбулися в екологічному секторі Польщі є вступ до ЄС і запровадження Європейських стандартів. Регулювання екологічного агровиробництва базується на вимогах (стандартах ЄС), що встановлюють сприятливу систему виробництва, маркування та інспекцію аграрної продукції та продуктів харчування, що в свою чергу підвищує довіру споживачів та рівень конкуренції між товаровиробниками до таких продуктів. При цьому для забезпечення безпеки харчування своїх громадян, та врахування нових вимог сучасності, Європейський Союз систематично модернізує, вдосконалює існуючу законодавчу базу.

Динамічний розвиток екологічного агровиробництва Польщі є взірцем і представляє науковий і практичний інтерес для використання його з метою екологізації вітчизняного аграрного сектора, розвитку органічного агровиробництва в Україні.

Література:

1. Wspolna polityka rolna Unii Europejskiej / ABC Unii Europejskiej Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce, Warszawa, 2004. – S.27 (1-4).
2. Pilarczyk B. Marketing ekologicznych produktow żywnościowych / B. Pilarczyk, R. Nestorowicz // Oficyna a Wolters Kluwer business. Warszawa, 2010. – 183 s.
3. Rolnictwo ekologiczne. Informator dla rolników. Warszawa. Kampania finansowana ze środków Unii Europejskiej i Rzeczpospolitej Polskiej. 2010. – 16 S.

Людмила ЩЕТИНІНА, Світлана РУДАКОВА
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана»

ПРОЕКТ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ: ФАХОВИЙ ПІДХІД

Розробка сучасного Трудового кодексу є важливою подією в сфері праці – від того, наскільки відповідально поставляться суб'єкти соціально-трудоких відносин, а також представники науки до його положень залежать успіхи у забезпеченні гідної праці. Обговорення змісту проекту Трудового кодексу (далі - Кодекс) набуло неабиякої популярності внаслідок появи його нової редакції, яка суттєво відрізняється від попередньої версії. Як правило, вчені та практики, такі як: А.Бондарева [1], О.Войнаровская [2], В.Кокіна [3], обговорюють наслідки певної редакції положень для реалізації інтересів сторін соціально-трудоких відносин – роботодавців та працівників. Водночас, на нашу думку, ряд «упущень» в проекті Трудового кодексу мають фахову природу, тобто пов'язані із відсутністю у розробників базових знань із наук про людину праці. Тому вважаємо за